

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/93489,W-odpowiedzi-na-zarzuty-redaktora-Gazety-Wyborczej-dotyczace-dzialalnosci-IPN.html>
27.04.2024, 20:42

W odpowiedzi na zarzuty redaktora „Gazety Wyborczej” dotyczące działalności IPN

W związku z wpisem na twitterze Pawła Wrońskiego ([Paweł Wroński@PawelWronskigw](https://twitter.com/PawelWronskigw)) (2:11 PM · 17 lut 2020), w którym redaktor „Gazety Wyborczej” stwierdził, że: **Prezes IPN dr Szarek uzasadniał zwiększenie budżetu IPN o 80 mln złotych w 2020 r między innymi licznymi uroczystościami. Wśród nich wymienił 100 lecie zaślubin z morzem. Impreza w Pucku, gdzie zabłąkany helikopter zrzucił wieniec raczej tego nie uzasadniała**, informujemy, że zrzucenie wieńca ze śmigłowca do Zatoki Gdańskiej nie było inicjatywą IPN (jest to nadmorska tradycja, która absolutnie nie zasługuje na kpiny).

Jednocześnie podkreślamy, iż powinnością dziennikarza jest rzetelne informowanie opinii publicznej. Cytowany wpis dowodzi, że red. Wroński nie tylko nie wypełnił tej roli, ale nie zadał sobie trudu sprawdzenia podawanych treści. W związku z tym Instytut Pamięci Narodowej informuje:

Zwieńczeniem działań Instytutu Pamięci Narodowej w 100-lecie powrotu Pomorza do Polski był cykl wydarzeń ze stycznia i lutego 2020 roku.

Wystawy

Związane z odzyskaniem Niepodległości i powrotem Pomorza do Polski wystawy były ważnym elementem wielu uroczystości organizowanych w regionie. Wystawa „Należy stworzyć niepodległe państwo polskie (...) z wolnym dostępem do morza. Powrót Kujaw i Pomorza do Polski 1918–1920” była prezentowana m.in. w Golubiu-Dobrzyniu, Działdowie, Chełmnie, Grudziądzu, Starogardzie Gdańskim, Tczewie, Gdańsku i Pucku.

W Pucku IPN postawił aż pięć dużych wystaw plenerowych:

1. „Należy stworzyć niepodległe państwo polskie (...) z wolnym dostępem do morza. Powrót Kujaw i Pomorza do Polski 1918-1920”
2. „Będzie wielka albo nie będzie jej wcale. Walka o granice Polski 1918-1921”
3. „Powstanie Wielkopolskie” (Na skwerze Antoniego Abrahama, wokół jego puckiego pomnika)
4. „Ojcowie Niepodległości”
5. „Flotylla Pińska”

► **O wystawach informowaliśmy:**

- 100. rocznica zaślubin Polski z morzem. Obchody Instytutu Pamięci Narodowej – Puck, 10 lutego 2020. Upamiętnienia, wystawy, zajęcia edukacyjne. W uroczystościach uczestniczył prezes IPN dr Jarosław Szarek.
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/88137,100-rocznica-zaslubin-Polski-z-morzem-Obchody-Instytutu-Pamieci-Narodowej-Puck-1.html>
- „Powrót Pomorza do Polski – 1920” – zajęcia edukacyjne przy wystawach IPN – Puck, 11-14 lutego 2020. Zapraszamy do Pucka na wystawy plenerowe IPN poświęcone różnym aspektom procesu odzyskiwania przez Polskę niepodległości. Ekspozycjom będą towarzyszyły warsztaty edukacyjne prowadzone przez pracowników IPN Gdańsk
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87366,Powrot-Pomorza-do-Polski-1920-za-jeucia-edukacyjne-przy-wystawach-IPN-Puck-11-14-l.html>
- Prezentacja wystawy „Należy stworzyć niepodległe państwo Polskie (...) z wolnym dostępem do morza. Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918–1920” – Tczew, 29 stycznia – 6 lutego 2020. Wystawa prezentowana jest w związku z 100. rocznicą powrotu Tczewa w granice Rzeczypospolitej
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87450,Prezentacja-wystawy-Nalez-y-stworzyc-niepodlegle-panstwo-Polskie-z-wolnym-dostepem.html>
- Uroczystości 100. rocznicy powrotu Starogardu Gdańskiego do Polski. „Śpiewy narodowe” – 28 stycznia 2020. Organizatorami wydarzenia byli: starosta starogardzki Kazimierz Chyła, Rada Powiatu Starogardzkiego, Stowarzyszenie Prawy Starogard. Wydarzenie zostało objęte patronatem przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku.
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87357,Uroczystosci-100-rocznicy-powrot-u-Starogardu-Gdanskiego-do-Polski-Spiewy-narodow.html>
- Sukces wystawy IPN „Należy stworzyć niepodległe państwo polskie (...) z wolnym dostępem do morza...” Obecnie prezentujemy ekspozycję poświęconą powrotowi Pomorza i Kujaw do Polski w Grudziądzu, Działdowie, Golubiu-Dobrzyniu, Chełmnie
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87090,Sukces-wystawy-IPN-Nalez-y-stworzyc-niepodlegle-panstwo-polskie-z-wolnym-dostepem.html>
- Wernisaż wystawy „Należy stworzyć niepodległe państwo polskie (...) z wolnym dostępem do morza... Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918-1920” – Chełmno, 22 stycznia 2020. Interesującą częścią ekspozycji są sylwetki Ojców Niepodległości Pomorza i Kujaw.
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87054,Wernisaz-wystawy-Nalez-y-stworzyc-niepodlegle-panstwo-polskie-z-wolnym-dostepem-d.html>
- Uroczyste otwarcie wystawy IPN „Należy stworzyć niepodległe państwo polskie (...) z wolnym dostępem do morza. Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918–1920” – Grudziądz, 21 stycznia 2020. Prezentacja ekspozycji rozpoczęła obchody 100. rocznicy powrotu Grudziądza do wolnej Polski.
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/86976,Uroczyste-otwarcie-wystawy-IPN->

[Nalezy-stworzyc-niepodlegle-panstwo-polskie-z-wol.html](https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/86691,Otwarcie-wystawy-IPN-Nalezy-stworzyc-niepodlegle-panstwo-polskie-z-wol.html)

- Otwarcie wystawy IPN. „Należy stworzyć niepodległe państwo polskie (...) z wolnym dostępem do morza. Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918–1920” – Działdowo, 17 stycznia 2020. Otwarcie wystawy odbyło się w związku z rozpoczynającym się obchodami 100-lecia powrotu Pomorza do Polski.
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/86691,Otwarcie-wystawy-IPN-Nalezy-stworzyc-niepodlegle-panstwo-polskie-z-wolnym-dostep.html>
- Uroczysta prezentacja wystawy IPN „Należy stworzyć niepodległe państwo polskie (...) z wolnym dostępem do morza. Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918–1920” – Golub-Dobrzyń, 17 stycznia 2020. 100 lat temu Pomorze i Kujawy Zachodnie wróciły do Polski.
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/85890,Uroczysta-prezentacja-wystawy-IPN-Nalezy-stworzyc-niepodlegle-panstwo-polskie-z-.html>

Upamiętnienia

1. Na rynku w Pucku, na kamienicy o numerze 16 – IPN odsłonił tablicę pamiątkową Antoniego Miotka (1874-1942), jednego z najważniejszych działaczy niepodległościowych Ziemi Puckiej w ostatnich latach zaborów i współtwórcy odbudowy Polski na Pomorzu
2. IPN odnowił replikę sławnego słupka zaślubinowego, jednego z najbardziej znanych symboli aktu Zaślubin Polski z Morzem, ozdoby portu puckiego
3. IPN umieścił tablicę informacyjną (w języku polskim angielskim) na temat zaślubin Polski z morzem, przy samym brzegu morza i na ścieżce turystycznej, w pobliżu historycznego placu zaślubin
4. Czynione są starania o odnowienie grobu Teofila Banieckiego (1876-1949), ziemianina z podpuckiej miejscowości Zdrada, jednego z bohaterów polskiej akcji narodowej na Pomorzu.

► O upamiętnieniach informowaliśmy:

- 100. rocznica zaślubin Polski z morzem. Obchody Instytutu Pamięci Narodowej – Puck, 10 lutego 2020. Upamiętnienia, wystawy, zajęcia edukacyjne. W uroczystościach uczestniczył prezes IPN dr Jarosław Szarek
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/88137,100-rocznica-zaslubin-Polski-z-morzem-Obchody-Instytutu-Pamieci-Narodowej-Puck-1.html>
- Uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej Antoniego Miotka, działacza niepodległościowego – Puck, 10 lutego 2020. Upamiętnienie zaprezentują prezydent RP Andrzej Duda oraz prezes IPN dr Jarosław Szarek
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87369,Uroczyste-odsloniecie-tablicy-pamiatkowej-Antoniego-Miotka-dzialacza-niepodleglo.html>

- 71. rocznica śmierci Teofila Banieckiego, jednego z Pomorskich Ojców Niepodległości, niezłomnego Kociewiaka. IPN zbuduje kolejne historyczne upamiętnienie w Pucku
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/88731,71-rocznica-smierci-Teofila-Banieckiego-jednego-z-Pomorskich-Ojcow-Niepodleglosc.html>

Wydarzenia patriotyczno-artystyczne (koncerty rocznicowe)

IPN zorganizował dwa koncertyokolicznościowe, które cieszyły się wielką popularnością i frekwencją.

1. 20 stycznia w Operze Bydgoskiej, w czasie bydgoskiego „Dnia Niepodległości”
2. 9 lutego w kościele św. Piotra i Pawła w Pucku, w przeddzień głównych uroczystości stulecia zaślubin Polski z morzem

►O koncertach informowaliśmy:

- Koncert patriotyczny IPN Gdańsk „Wiwat Niepodległa!” z okazji 100. rocznicy zaślubin Polski z morzem – Puck, 9 lutego 2020. Utwory polskich kompozytorów wykonała orkiestra „Progress”. Współorganizatorem wydarzenia był Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/88296,Koncert-patriotyczny-IPN-Gdansk-Wiwat-Niepodlegla-z-okazji-100-rocznicy-zaslubin.html>
- „Tryptyk Niepodległa” – koncert w ramach obchodów 100. rocznicy powrotu Pomorza i Kujaw do Wolnej Polski – Bydgoszcz, 20 stycznia 2020. Uroczystości były objęte Patronatem Narodowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy w ramach obchodów Stulecia Odzyskania Niepodległości
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87009,Tryptyk-Niepodlegla-koncert-w-ramach-obchodow-100-rocznicy-powrotu-Pomorza-i-Kuj.html>

Publikacje wydane przez Oddział IPN w Gdańsku

1. Album zatytułowany tak jak wystawa „Będzie wielka albo nie będzie jej wcale. Walka o granice Polski 1918-1921”, skrócona wersja tego wydawnictwa przybrała formę katalogu do wystawy wraz z kartami pracy dla nauczycieli
2. Interaktywna publikacja IPN Gdańsk i Radia Gdańsk „Pomorscy Ojcowie Niepodległości ” wydana została z audycjami, prezentuje kilkadziesiąt sylwetek bohaterów związanych z odzyskaniem niepodległości
3. Broszura poświęcona sylwetce wybitnej postaci związanej mocno z Ziemią Pucką, czołowego bohatera niepodległości w regionie – Antoniego Abrahama (1869-1923). Dwa pierwsze wydawnictwa zostały od razu upowszechnione w internecie w wersjach elektronicznych (podobnie jak wcześniej wystawy: „Ojcowie

Niepodległości” czy „Powrót Kujaw i Pomorza ...”

►O publikacjach informowaliśmy:

- Album i katalog wystawy „Należy stworzyć niepodległe państwo polskie (...) z wolnym dostępem do morza. Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918-1920”
Publikacja jest rozszerzoną wersją wystawy o tym samym tytule. Zachęcamy do zapoznania się z jej treścią.
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87990,Album-i-katalog-wystawy-Nalezys-tworzyc-niepodlegle-panstwo-polskie-z-wolnym-dos.html>
- Interaktywna publikacja IPN Gdańsk i Radia Gdańsk „Pomorscy Ojcowie Niepodległości”. Wydawnictwo zostało przygotowane z okazji 100. rocznicy zaślubin Polski z morzem. Zachęcamy do zapoznania się z jego treścią.
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87981,Interaktywna-publikacja-IPN-Gdansk-i-Radia-Gdansk-Pomorscy-Ojcowie-Niepodleglosc.html>
- Prezentacja interaktywnej publikacji „Pomorscy Ojcowie Niepodległości” i innych materiałów promocyjnych IPN związanych z 100. rocznicą zaślubin Polski z morzem – Gdańsk, 4 lutego 2020. Odznaka pamiątkowa Frontu Pomorskiego, odblaskowe opaski, okolicznościowe wydawnictwa – IPN Gdańsk przygotował szereg materiałów edukacyjnych i promocyjnych. Jak je otrzymać?
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87693,Prezentacja-interaktywnej-publikacji-Pomorscy-ojcowie-niepodleglosci-i-innych-ma.html>

Popularyzacja publikacji wydanych przez Wydawnictwo IPN

W Pucku zorganizowana została w związku z obchodami 100. rocznicy zaślubin Polski z morzem księgarnia IPN, w której oferowaliśmy m.in. wydawnictwa dotyczące przede wszystkim okresu 1914-1921. Były to m.in. albumowe wydawnictwa poświęcone „Ojcom Niepodległości” (Piłsudskiemu, Dmowskiemu, Paderewskiemu, Witosowi, Daszyńskiemu i Korfantomu) czy niezwykle cenna seria „generalska” (albumy o Józefie Hallerze i Józefie Dowbor-Muśnickim). Pakiet tych albumów prezes IPN dr Jarosław Szarek, 10 lutego przed głównymi uroczystościami, przekazał m.in. Bibliotece im. Zaślubin Polski z Morzem w Pucku. Przez kilka dni głównych uroczystości rozdawano też uczestnikom (kilkaset egzemplarzy) obszerną broszurę autorstwa Krzysztofa Kordy, prezentującą sylwetkę autora homilii podczas uroczystej mszy w Pucku z 10 lutego 1920 roku, Kapłana i Żołnierza, ks. pułkownika/pośmiertnie generała Józefa Wryczy (1884-1961). Publikacja ta ukazała się w serii „Bohaterowie Niepodległej” (jest dostępna w internecie). Należy podkreślić, że historyczna księgarnia IPN, która ulokowała się przy puckim rynku, cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem.

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/74695,Ksiadz-Jozef-Wrycza.html>

Materiały dydaktyczne

Powstała bardzo przydatna młodzieży i nauczycielom gra dydaktyczna „Dwie drogi, jedna Niepodległa”. To wyjątkowa pomoc służąca przybliżeniu historii życia Ojców Niepodległości – Józefa Piłsudskiego oraz Romana Dmowskiego i przedstawienie dwóch dróg, które zmierzały w tę samą stronę – ku Niepodległej Polsce.

Materiały okolicznościowe i promocyjne

Oddział IPN w Gdańsku przygotował m.in. biało-czerwone opaski odblaskowe ze specjalnym logotypem 100-lecia zaślubin Polski z morzem oraz replikę odznaki honorowej Frontu Pomorskiego, dowodzonego przez generała Józefa Hallera, którą w kilku tysiącach egzemplarzy przekazano przede wszystkim harcerzom, młodzieży uczestniczącej w uroczystościach – od Golubia-Dobrzyńa i Działdowa w dniu 17 stycznia po Puck 10 lutego.

Akcje odczytowe, konferencyjne, seminaryjne

► Oto kilka przykładów spośród licznych tego rodzaju działań:

- Prelekcja dr Barbary Męczykowskiej „Kształtowanie się północnych granic II Rzeczypospolitej” – Działdowo, 6 lutego 2020. Organizatorami spotkania były: Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku, Stowarzyszenie Odnowy Chrześcijańskiej „Pamięć i Tożsamość” oraz Muzeum Pogranicza w Działdowie <https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87909,Prelekcja-dr-Barbary-Meczykowski-ej-Kszaltowanie-sie-polnocnych-granic-II-Rzeczy.html>
- Odsłonięcie tablicy upamiętniającej gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego – Bydgoszcz, 22 stycznia 2020. Inicjatywę wsparł merytorycznie Instytut Pamięci Narodowej. Bydgoskie uroczystości 100. rocznicy powrotu miasta do wolnej Polski zostały zwieńczone 22 stycznia odsłonięciem na gmachu bydgoskiej biblioteki im. dr. Władysława Bełzy tablicy pamiątkowej dedykowanej gen. Józefowi Dowborowi-Muśnickiemu <https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87036,Odsloniecie-tablicy-upamietniajac-ej-gen-Jozefa-Dowbora-Musnickiego-Bydgoszcz-22-.html>
- Prelekcja prof. Przemysława Olstowskiego „Powrót Pomorza i Kujaw do Polski (1918–1920)” – Bydgoszcz, 24 lutego 2020 <https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/91194,Prelekcja-prof-Przemyslaw-Olstowski-Powrot-Pomorza-i-Kujaw-do-Polski-1918192.html>

Akcja informacyjna w mediach

Przez wiele tygodni w mediach (televizja, radio, prasa, Internet), w wielu miastach regionu, a szczególnie w Gdańsku, Bydgoszczy i Toruniu, prezentowano działania IPN związane ze stuleciem powrotu Pomorza do Polski. Prezentacje były każdorazowo połączone z swoistymi lekcjami historii, poświęconymi temu niezwykle ważnemu wydarzeniu. W audycje

angażowała się grupa naszych pracowników. Szczegóły są dostępne na stronach Oddziału IPN w Gdańsku.

►Przykładowe akcje informacyjne:

- Briefing prasowy – działania IPN Gdańsk w 100. rocznicę zaślubin Polski z morzem – 16 stycznia 2020. Koncert, wyjątkowe upamiętnienia i wystawy, interaktywne publikacje, wpinki i biało-czerwone opaski
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/86073,Briefing-prasowy-dzialania-IPN-Gdansk-w-100-rocznicze-zaslubin-Polski-z-morzem-16.html>
- Briefing prasowy – prezentacja interaktywnej publikacji „Pomorscy Ojcowie Niepodległości” i innych materiałów promocyjnych IPN związanych z 100. rocznicą zaślubin Polski z morzem – Gdańsk, 4 lutego 2020
<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/87471,Briefing-prasowy-prezentacja-interaktywnej-publikacji-Pomorscy-ojcowie-niepodleg.html>
- Ogólnopolski dodatek historyczny IPN Gdańsk do „Rzeczpospolitej” na 100-lecie zaślubin Polski z morzem – 10 lutego 2020
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/88089,Ogolnopolski-dodatek-historyczny-IPN-Gdansk-do-Rzeczpospolitej-na-100-lecie-zasl.html>
- 100. rocznica zaślubin Polski z morzem. Plan uroczystości i inicjatyw IPN – Puck, 8-27 lutego. W obchodach 10 lutego weźmie udział prezes IPN dr Jarosław Szarek
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87699,100-rocznica-zaslubin-Polski-z-morzem-Plan-uroczystosci-i-inicjatyw-IPN-Puck-827.html>
- Podsumowanie wkładu IPN w obchody 100. rocznicy powrotu Pomorza do Polski. Dyrektor IPN Gdańsk prof. Mirosław Golon udzielił obszernego wywiadu w TVP3 Bydgoszcz
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/88746,Podsumowanie-wkladu-IPN-w-obchody-100-rocznicy-powrotu-Pomorza-do-Polski.html>
- Mirosław Golon: Powrót Pomorza do Polski – ogromny sukces Niepodległej u progu roku 1920. Dwa niewielkie, niezwykle urocze i z przebogatą historią pomorskie miasta, Puck i Golub (w 1951 roku powiększony o Dobrzyń i znany dziś pod nazwą Golub-Dobrzyń), pięknie symbolizują wielkie zwycięstwo polityczne odradzającej się Polski
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87804,Miroslaw-Golon-Powrot-Pomorza-do-Polski-ogromny-sukces-Niepodleglej-u-progu-roku.html>
- 100. rocznica powrotu Bydgoszczy do Polski – 18-22 stycznia 2020. W obchodach uczestniczyli przedstawiciele IPN Gdańsk Delegatura IPN w Bydgoszczy
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/86751,100-rocznica-powrotu-Bydgoszczy-do-Polski-18-22-stycznia-2020.html>

Informacje o wszystkich przedstawionych powyżej działaniach są powszechnie dostępne i były stale, na bieżąco, prezentowane w komunikatach Oddziału IPN w Gdańsku, w mediach społecznościowych (twitter, facebook) oraz w radio, telewizji, Internecie. Podkreślić należy, że wykonanie tych prac wymagało wielu, czasem wręcz kilkunastomiesięcznych przygotowań i ogromnego nakładu pracy własnej pracowników Oddziału IPN w Gdańsku oraz Delegatury IPN w Bydgoszczy, często także znacznego zaangażowania środków finansowych

- <https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/86520,Inicjatywy-IPN-Gdansk-Delegatura-IPN-w-Bydgoszczy-w-100-rocznice-zaslubin-Polski.html>

Warto podkreślić, że w regionie pomorskim, wraz z ziemiami przyległymi, Instytut Pamięci Narodowej włączył się w obchody 100. rocznicy powrotu Pomorza do Polski już w 2018 roku.

Przez okres ponad dwóch lat w kilkudziesięciu miejscowościach regionu (niedługo będzie ich ponad sto) przeprowadzono akcje odczytowe, prezentacje wystaw tematycznych itp. Między innymi zorganizowano kilkadziesiąt spotkań w ramach „Akademii Niepodległości”: w Działdowie (już w grudniu 2017 roku pierwsze posiedzenie z udziałem i referatem prezesa IPN dr. Jarosław Szarka), w Chełmnie nad Wisłą oraz w Wejherowie, oraz kilkadziesiąt prezentacji wystawy „Ojcowie Niepodległości”, na terenie większości miast w całym województwie kujawsko-pomorskim i pomorskim, od Włocławka i Rypina, po Puck i Hel, a także w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, z Braniewem i Elblągiem, aż po niewielkie Pieniężno. Wiele prezentacji połączono z referatami poświęconymi historii Polski w latach 1914-1921. Od listopada 2018 roku dołączyła wystawa przygotowana w O/IPN Gdańsk wspólnie z Delegaturą IPN w Bydgoszczy: „Należy stworzyć niepodległe państwo polskie (...) z wolnym dostępem do morza. Powrót Kujaw i Pomorza do Polski 1918-1920”. Pierwsza prezentacja w okresie trzech dni poprzedzających 11 listopada 2018 roku odbyła się (8-10 listopada) na centralnych placach Gdyni, Bydgoszczy i Włocławka. Od tego czasu kilka zewnętrznych oraz kilka wewnętrznych egzemplarzy tej wystawy odwiedza stopniowo wszystkie miejscowości naszego regionu. A naszym celem jest także promowanie tych wystaw poza granicami, m.in. na Przystanku Historia w Londynie.

W 2019 roku kontynuowaliśmy zarówno „Akademię Niepodległości”, jak i prezentacje wystawy „Ojcowie Niepodległości” oraz „Powrót Kujaw i Pomorza”. Ważnym elementem stało się w styczniu 2019 roku wzbogacenie działań edukacyjnych o promocję tematyki Powstania Wielkopolskiego, które historycznie objęło także Kujawy Zachodnie z Inowrocławiem, wchodzącym w skład Oddziału IPN w Gdańsku. Ponadto kilka tysięcy mieszkańców Pomorza wzięło udział w wielkopolskim zrywie.

Wśród materiałów edukacyjnych dotyczących tego okresu na szczególną uwagę zasługuje kalendarz historyczny o walorach dydaktycznych na 2019 rok, w którym zaprezentowaliśmy jednostki kawalerii oraz artylerii konnej z terenu Oddziału (Włocławek,

Inowrocław, Toruń, Bydgoszcz, Chełmno, Grudziądz, Starogard Gdański). To wydawnictwo IPN (kalendarz z bardzo bogatą częścią informacyjną, na jego bazie za kilka tygodni ukaże się niezwykła dla opracowań poświęconych historii kawalerii polskiej praca – licząca prawie 500 stron książka), naukowo opracowane przez wybitnego znawcę tematyki – prof. Aleksandra Smolińskiego z UMK, posłużyło do cyklu spotkań we wszystkich wspomnianych miejscowościach. Poświęcone były pogłębianiu wiedzy na temat powrotu Kujaw i Pomorza do Polski.

Bardzo dużą wagę przez cały okres 2018-2020 (i tak będzie do 2022 roku) przywiązywano do pracy z nauczycielami, którym udostępniano materiały naukowe i pomoce dydaktyczne przygotowane przez IPN, a także organizowano specjalne szkolenia, konkursy, spotkania skoncentrowane na tematyce związanej z powrotem Pomorza do Polski.